

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stjepan Godina. Lastnik konsorsuljski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim porokom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5/20
za pol leta 2/10

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.
Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5—
vsaka narajna vrsta K 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toki se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštobrojanilnični račun št. 841.652.

Prekinjenje diplomatskih odnošajev med Nemčijo in Japonsko.

Krovni spopadi med Prusi in Rusi. - Mala avstrijska križarka „Zenta“ potopljena.

Heraci izvojevali v Alzaciji - Lotaringiji nad Francozi novo zmagao.

Odgovor Nemčije na ultimatum Japonske.

BERLIN, 23. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Nemška vlada je poslala danes dopolne tukajšnjemu japonskemu poslaniku na japonski ultimatum sledečo ustmeno izjavo:

Na zahtevo Japonske nima nemška vlada ničesar odgovoriti. Radi tega smatra za umestno, da odpokliče svojega poslanika v Tokiju in da izroči poslovodji japonskega poslanništva v Berlinu njegove potne liste.

Z nemško-ruskega bojišča.

Boji v severovzhodni Prusiji.

BERLIN, 22. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Močni ruski oddelki prodirajo proti črti Gumbinnen-Angerburg. Prvi armadni zbor je dne 20. avgusta ponovno napadel sovražnika, ki je prodiral proti mestu Gumbinnen in ga pogljal nazaj. Pri tej priliki je bilo vjetih 8000 Rusov in osvojenih 8 topov.

Od neke pri armadnem zboru se nahajajoče kavalerijske divizije ni došlo dalje časa nobeno poročilo. Divizija je bila zpletena v boj z dvema sovražnikoma kavalerijskima divizijama in se je vrnila večeraj k armadnemu zboru s 500 vjetniki.

Nadaljnja ruska ojačenja prodirajo severno od reke Pregel in južno od mazurske jezerske črte.

O nadaljnjem postopanju naše vzhodne armade se mora varovati najstrožja tajnost, da ne bi izvedel sovražnik o naših odredbah.

O prodiranju na zapadu pridejo kmalu nadaljna poročila. Zopet nov poskus sovrženika, da bi ušel v zgornjo Alzacijo, je bil vsled naše zmagave v Lotaringiji, preprečen. Sovražnik se umika tudi v zgornji Alzaciji.

Z nemško-bojišča-francoškega bojišča.

Po bitki pri Metz.

BERLIN, 23. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Veliki generalni štab javlja:

Severno od Metz je vrgel nemški prestolonaslednik s svojo armado, prodirajoč na obeh straneh Longvija, zmagovito sovrženika nazaj. V Lotaringiji je dospela zmagovita armada pod vodstvom bavarskega prestolonaslednika pri zasledovanju premaganega sovražnika do črte Luneville-Blaumont in je nadaljevala zasledovanje.

Pred Namurjem grme od večeraj zvečer nemški topovi.

BERLIN, 23. (Kor.) Vest o zmagi armade nemškega prestolonaslednika je vzbudila v mestu veliko navdušenje. Med zastavami, ki krase razne hiše, se nahaja mnogo avstrijsko-ogrskih zastav v znamenje veselja nad uspehi avstrijsko-ogrskе armade.

BERLIN 23. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Vest o zmagi nemškega prestolonaslednika se je razširila opoldne po posebnih izdajah listov najprej »Pod lipami«, kjer so vse ceste še od zmagave pri Metz bogato okrašene z zastavami in polne sijajno razpoloženega ljudstva. Cesarica se je, navdušeno pozdravljena od občinstva, peljala ravno v prestolonasledniško palačo, ki je bila, kakor tudi grad, popolnoma obkoljena od goste množice, ki je neprestano prepevala patriotične pesmi. Ko je cesarica zapustila palačo, se množice niso mogle več zadržati. Avtomobil cesarice se ni mogel preriti skozi goste množice in je moral kreniti konec po postranskih potih. Navdušene demonstracije so trajale celo popoldne.

Navdušenje na Dunaju.

DUNAJ, 23. (Kor.) Včerajšnja poročila o uspehih nemške in avstrijske armade so vzbudila na Dunaju povsod velikansko navdušenje. Zvečer je odšel velikanski izprevod pred nemško veleposlanstvo, kjer so se vršile sijajne manifestacije in ovacije, nato pa pred palačo vojnega ministrstva, kjer so doneli vzkliki na oba zavezniška vladarja in obe armadi.

Zahvala nemškega cesarja železnicarjem.

BERLIN 22. (Kor.) Wolffov urad poroča: Cesar Viljem je izdal sledečo kabinetno odredbo: Mobilizacija in zbiranje vojske ob mejah je končano. Z gotovostjo in točnostjo, ki jima ni para, so nemške železnice kontakte in izvršile veliko prometno

gibanje. Hvaležno se spominjam najprej mož, ki so v letih od 1870 do 1871 vstvarili najprej organizacijo s tihim in mirnim delom, ki je svojo resno skušnjo sedaj izvršno prebila. Vsem onim pa, ki so sledili mojemu klicu in pridno posegli po delu, da oboroženo nemško ljudstvo pripelejo po železi na cesti pred sovražnika, pos bno prožnim komandaturam železniškim pooblaščencom in pa nemškim železniškim upravim in to od najvišjega železniškega uradnika pa vse do zadnjega železniškega delavca izrekam za njihovo požrtvovalnost in splošne vanje njih dolžnosti svojo cesarsko zahvalo. Dosedanje izvršitve mi jamčijo za to, da bodo armade tudi tekom nadaljnjega velikega boja za prihodnost nemškega naroda vedno kos najvišjim zahtevam vojskovanja.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Obmejni spopadi.

DUNAJ, 23. (Kor.) Od armadnega vrhovnega poveljstva je dospelo na finančno ministrstvo sledeče pismo z dne 18. avgusta:

»Obnašanje obmejne finančne straže je bilo v prvih uvodnih spopadih, posebnih pri Belzecu, Urinovu, Strzemilezu in Podwoleczyski v vsakem oziru hvale in posnemanja vredno. V popolnem upoštevanju teh izrednih udarnostnih dejanj smatram za svojo dolžnost, da izrazim temu zboru svoje priznanje in svoje neomajno zaupanje.

Nadvojvoda Friderik m. p. general infanterije.

LYOV, 23. (Kor.) Danes ob 5 popoldne je prispel semkaj zopet transport ruskih vjetnikov, obstoječ iz 20 oficirjev in 300 dragoncev. Dalje je bilo pripeljanih semkaj 6 strojnih pušk, 6 poljskih kuhinj, veliko število vozov z orožjem, sedli, puškami i. t. d., ki so bili osvojeni v boju pri Turinki. Ruska generala Vanovski in Ivanov sta že umrla za poškodbami. Pri prihodu vjetnikov se je zbrala na ulicah velika množica.

Križarka „Zenta“ potopljena.

Preostali so se rešili na črnogorsko ozemlje.

DUNAJ, 23. (Kor.) Glasom uradnih poročil s Cetinja, se je od avstrijske male križarke »Zenta«, ki je bila dne 16. avgusta v boju s francoskim brodom potopljena, rešilo 11 oficirjev in 170 oseb ladijske posadke, med njimi 50 ranjenih, na črnogorsko ozemlje. Imena rešenih bodo objavljena v kratkem času, ko bodo zbrana, kar se zgodi kmalu.

Vse druge v inozemskem časopisju razširjene vesti o izgubah naše c. in kr. vojne mornarice, ki naj bi bile v zvezi s pomorskim spopadi v Adriji, so popolnoma izmišljene.

DUNAJ 23. (Kor.) V zvezi s poročili c. kr. korespondenčnega urada o mali križarki »Zenta«, poroča »Kor. Wilhelm« še sledeče privatno:

Navdana Tegetthoffova duha, se je držnila ta mala ladja, kljubovati morda 50 kratni premoči sovražnika in se je prizadevala, da prizadene v očigled sigurni pogubi ladje, sovrženiku kolikor mogoče škodo. To se je menda mali križarki in njeni junaški posadki tudi posrečilo. »Zenta« je francoske ladje poskovala, četudi veličine te škode ni mogoče niti približno določiti. Okoli 150 mož, ki so se rešili na črnogorsko obrežje, ostanejo sicer črnogorski vjetniki. Tudi francoske ladje so najbrže rešile del posadke. Po mednarodnih določbah se morajo imena rešencev kmalu objaviti. To, v zgodovini naše mornarice nevenljivo dejstvo kaže, s kakim duhom je prežeta naša mornarica.

Z južnega bojišča.

Operacijski načrt proti Srbiji.

BERLIN, 23. (Kor.) Posamezni listi razpravljajo o dunajskem komuniqueju glede avstrijskega operacijskega načrta proti Srbiji in naglašajo potrebnost in umestnost izrednega sklepa oziroma odločitve vodstva avstro-ogrskе armade, ki ga je z nemškega stališča le veselo pozdraviti, ker je s tem garantirano uspešno skupno delovanje obeh zavezniških armad.

SARAJEVO 23. (Kor.) Glasom poročil semkaj došlih ranjencev, so bili za zmagoviti boji pri Višegradu — Rudo silno trdovratni in krvavi. Naše čete, ki se so bojevale izredno hrabro in z občudovanja vredno bravuro, so prizadevale za viražniku velikanske izgube. Iz okoliščin da je bilo samo v nekem obmejnem ok-

pu 500 mrtvih, je mogoče sklepati, da so bile izgube na srbski strani zelo velike. Da je tudi na naši strani zaznamovati jako znatne izgube, je pripisovati v prvi vrsti predvsem brezprimerni drznosti in junaštvu naših čet.

Oficirji zagotavljajo, da naših čet enostavno ni mogoče zadržati in da jim je bajonetni napad najljubša bojvena metoda.

BERLIN 23. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Iz Sarajeva je prejel admiralni štab mornarice sledeče poročilo: Dne 20. avgusta je bila srbska pozicija na višini 95 pri Višegradu zavzeta. Vojaki prve vrste. Trije mrtvi, med njimi 2 oficirja in 21 moč ranjenih. Hrabrost moštva izredna.

— Major Schneider.

Tu gre za neriški skadrski detašma, ki se je po odhodu iz Skadra pridružil operacijam avstrijske armade.

Ranjenci v Zagrebu.

ZAGREB 22. Včeraj in danes so pripeljali prve ranjence. Organizacija prostovoljne sanitetne službe je izvršno funkcionirala. Udje »Rdečega križa« in 300 prostovoljcev je bilo v najkrajšem času alarmiranih. Ranjenci so bili pritrčeni sprejeti in bogato obdarovani s svačnicami in smodniki. Prišlo je do pretresljivih prizorov. Vojake so objemale in poljubovale čisto ptuje jim osebe. Ogromna množica, ki je zbrala, je prirejala ranjencom ovacije ter klicala »živio« cesarju in armadi. Posebno viharno so bili pozdravljeni ranjeni častniki. Tudi ban baron Skerlec je prišel ranjence pozdraviti, je z njimi govoril in jim podaril smodk.

Stroga nevirnost Italije.

RIM, 22. (Kor.) »Tribuna« piše: Ministrski predsednik Salandra je sprejel deputacijo socialistične skupine poslanske zbornice, ki je zahtevala sklep vlade glede sklicanja zbornice. Ministrski predsednik Salandra je odgovoril, da stoji vlada na stališču, da ni dosedaj še nobenega takega dejstva, ki bi izkazal potrebo, da se skliče zbornica. Vlada je trdno odločena, vsled Evropsi že znanih vzrokov sklenjeno nevtralnostno politiko izvrševati tudi vnaprej.

Deputacija je vztrajala pri svoji želji z izjavo, da bo imelo sklicanje parlamenta to prednost, da bi se razjasnilo javno mnenje in zaguralo obenem stališče vlade nasproti raznim pojaviom, ki bi skušali eventualno doseči kako izpremembo v tem stališču. Deputacija je namigavala tudi na eventualnost mobilizacije. Ministrski predsednik Salandra je odgovoril, da ni nobenega poviča za kaka taka domnevanja in je dementiral vse vesti o mobilizaciji.

RIM 23. (Kor.) »Agenzia Stefani« poroča: Italijanski veleposlanik v Parizu, Tittoni je izjavil, da ni nikdar imel s pariškimi korespondentom takega turinskega ga lista kak razgovor in vsled tega tudi ni mogel dati nikakih podtaknjenih mi izjav.

Pristanišči Burgas in Varna zaprti.

SOFIJA, 23. (Kor.) Bolgarski pristanišči Burgas in Varna ob Črnem morju ste zaprti z minami.

Moštvo »Rešadje« in »Sultana Osmana« prispelo v Carigrad.

CARIGRAD, 23. (Kor.) Oficirji in posadka od Anglie zaplenjenih turških dreadnoughtov »Rešadje« in »Sultan Osman«, ki so se nahajali na Angleškem, so se na krovu prevoznega parnika »Rešid pašavrnili v Carigrad, kamor so že dospeli.

Veselje v Turčiji radi nemške zmagave.

CARIGRAD, 23. (Kor.) Vest o veliki nemški zmagi v Alzaciji Lotaringiji, je vzbudila v vseh slojih turške družbe velikansko veselje. Med nemško in avstrijsko kolonijo v Carigradu vlada samoobsebi razumljivo silno navdušenje.

CARIGRAD 23. (Kor.) Turško časopisje izraža iskreno zadovoljstvo nad zmagao nemških čet pri Metz.

Na bolgarsko-srbski mej.

SOFIJA, 23. (Kor.) »Agence telegraphique Bulgare« poroča: Korespondent iz Strumnice brzojavlja, da je srbska obmejna straža tri macedonske begunce, ki so se skušali rešiti na bolgarsko ozemlje, da bi ušli srbskemu zasledovanju, nenaodoma napadla, enega ubila, stala dva pa aretirala in potem masakrirala. Tudi mnogim drugim macedonskim beguncem iz Ovegljelije se je posrečilo, priti ponoči čez bolgarsko mejo, potem ko so se rešili iz rok srbskih orožnikov, ki so jih aretir-

rali in hoteli najbrže masakrirati. Tudi njihovi otroci so bili aretirani in mučeni.

To postopanje srbskih oblasti v Macedoniji je vzbudilo med prebivalstvom obmejnega ozemlja veliko vznemirjenje in ogorčenje.

Podpora angleškim podanikom v Nemčiji.

BERLIN 23. (Kor.) Pred tremi leti od Ernesta Kassa v Londonu ustanovljena ustanova za podporo angleških podanikov, ki pridejo v Nemčiji v zadrego, je po izbruhu vojne takoj izvršila svojo dolžnost. Vsem revnejšim angleškim podanikom se je podelila izdatna pomoč. Pričakovati je, da se bodo iz ustanove istega rodoljuba za nemške podanike v Angliji, podpirali na enak način tudi nemški podaniki v Angliji.

Papežev pogreb.

Kdaj se sestane konklave.

RIM, 23. (Kor.) »Messaggero« piše: Kljub vestem raznih listov, glasom katerih se bo sestal konklave dne 31. avgusta, zamoreno zagotoviti, da sveti kolegij za to še ni določil datuma. Najbrže se snide konklave dne 5. septembra, ker pred tem dnevom večina inozemskih kardinalov še ne bi mogla priti v Rim.

RIM 23. (Kor.) Danes zjutraj se je vršilo v konzistorijski dvoran Vatikana tretje zborovanje kardinalov. O posvetovanjih se varuje najstrožja tajnost. Glasom poročil »Giornale d'Italia«, se izvrši sprejem diplomatskega zbora v terek. Domneva se, da je bila današnja seja važna, če se zamore sklepati iz raznih pogovorov med posameznimi skupinami kardinalov po zborovanju.

RIM 23. (Kor.) »Giornale d'Italia« objavlja članek, v katerem razpravlja o raznih izgleh za izvolitev novega papeža. Imenuje imeni obeh kardinalov, ki živjata največje zaupanje in to sta kardinala Gaspari in Ferrata.

RIM 23. (Kor.) »Giornale d'Italia« poroča iz Barija: Otroci albanske kneza so prispeli danes zjutraj semkaj iz Drača in so nadaljevali svojo vožnjo v Neuwied.

RIM, 23. (Kor.) V Vatikanu so se že pričele priprave za ustanovitev 60 stanovanj za kardinale, ki se udeležijo konklave. Na Damaskem dvorišču graje obzidje, da se prepreči, da bi mogel stopiti kdo v konklave. Tok at so dela čajšana, ker so delavci nastanjeni v novi palači, ki jo je dal zidati papež Pij X.

REKA 22. (Kor.) Ladji »Nagy Layos« in »Stephanie« paroplovnega društva »Adria« izpuščen.

REKA 22. (Kor.) Ladji »Nagy Layos« in »Stephanie« paroplovnega društva »Adria«, prva vstavljena v Glasgowu, druga v Londonu, sta zopet izpuščen. Naročilo se jima je, da morate zapustiti do 22. t. m. angleška pristanišča. »Nagy Layos« se je povrnila naravnost v Reko, ne da bi bila mogla, kakor je imela namen, za Malto naloženo oglje, izložiti. Tudi »Stephanie« se je povrnila v Reko, ker ni mogla izložiti za Rotterdam namenjenega blaga.

Slavnost Rdečega križa na Dunaju.

DUNAJ 22. (Kor.) Društvo avstrijskega »Rdečega križa« je priredilo danes na dirkališču v proslavo petdesetletnega obstoja ženevske konvencije vojaško slavnost. Razven več ministrov sta slavnosti prisostvovala tudi generalni inspektor prostovoljne sanitetne službe nadvojvoda Franc Salvalor in nadvojvodinja Marija Tereza, zadnja v obleki sester »Rdečega križa«. C. kr. komisar avstrijskega pomožnega društva, grof Abensperger-Traun je nagovoril nadvojvodo ter ga naprosil, naj sporoči cesarju za ustanovo »Rdečega križa« zahvalo. Nadvojvoda Salvalor je v svojem odgovoru omenil razveseljivo pripravljeno vseh avstrijskih narodov, ki so sledili cesarjevemu klicu, da štiti domovino. Rane pa, ki jih prizadeva vojna, mora celiti »Rdeči križ«. Z istim zaupanjem, s katerim zre naša armada zmagi nasproti, zre tudi »Rdeči križ« v bodočnost. Nadvojvoda je končal s trikratnim »Hoch« na cesarja in ta klic so vsi zbrani navdušeno ponovili.

Nato je inspiciral nadvojvoda za odhod na bojišče določene priprave »Rdečega križa« ter je z zdravnikom in sester počastil s svojim nagovorom, med temi tudi sestro Irmargdo (nadvojvodinjo Izabela). Ogledal si je tudi skladišča »Rdečega križa« ter se zadovoljno in jako laskavo izrazil o za odhod na bojno polje povsem dovršenih pripravah.

Zbrana množica je toli pri prilohu kot pri odhodu nadvojvoda in nadvojvodinji prirejalo burne in navdušene ovacije.

Darovi rodbine Schwarzenberg.

DUNAJ, 23. (Kor.) Vladajoči knez Adolf Josip Schwarzenberg je izročil 25.000 K Rdečemu križu, c. kr. avstrijski družbi Belega križa 10.000 K, vojni pomožni akciji ministrstva za notranje zadeve 15.000 K in vojnookrbovalnemu uradu vojnega ministrstva 2000 K.

Cerkev je bila električno razsvetljena. Povabljenih gostov je bilo do tisoč.

Kapelnik Perosi brzojavno poklican v Rim.

RIM 22. (Kor.) Kapelnik sikstinske kapele maestro Perosi se povrne jutri iz Seckau na Avstrijskem, kjer je bil po navsvetu papeža Pia X na letovišču. Takoj, ko je papež umrl, so Perosija brzojavno obvestili, da naj takoj odpotuje. Medtem ni nobenih vaj in skušenj s pevci sikstinske kapele, ker se ne ve, če ne bo Perosi uglasil posebne maše, kakor je to storil ob priliki smrti Leva XIII.

Romarji v Rimu.

RIM 22. (Kor.) Ves dan prihajajo romarji v cerkev sv. Petra, kjer se je služilo šest sv. maš. Trg sv. Petra je natlačeno poln ljudi. Ob 4 popoldne so začeli s pripravami za pogrebne slavnosti.

Odredbe glede odprave blaga po železnicah.

DUNAJ 22. (Kor.) V smislu naredbe c. kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 18. t. m. je osrednje transportno vodstvo potom c. kr. železniškega ministrstva in kr. ogrskega generalnega nadzorništva železnic in plovitbe naslovilo na vse železniške uprave potrebne odredbe glede odpravljanja vseh aproviziranih sredstev, blaga in vsakovrstnih pošiljatev v toliki meri, kolikor to dopušča možnost, da se vojaški transporti nemoteno lahko odpravljajo.

Dar srbskega veleposelnika za pomožne namene.

BUDIMPEŠTA 22. (Kor.) »Budimpester Korrespondenz« javlja: Srbski veleposelnik Lazar Dungevsky iz Bačke je dal ministrskemu predsedniku grofu Tiszi 100.000 kron za vsled vojne zapričete pomožne namene.

Prihod grških odposlancev v Bukarest.

BUKAREST 22. (Kor.) Grška odposlanca Zaimis in Politis sta prispela semkaj.

Ladji paroplovnega društva »Adria« izpuščen.

REKA 22. (Kor.) Ladji »Nagy Layos« in »Stephanie« paroplovnega društva »Adria«, prva vstavljena v Glasgowu, druga v Londonu, sta zopet izpuščen. Naročilo se jima je, da morate zapustiti do 22. t. m. angleška pristanišča. »Nagy Layos« se je povrnila naravnost v Reko, ne da bi bila mogla, kakor je imela namen, za Malto naloženo oglje, izložiti. Tudi »Stephanie« se je povrnila v Reko, ker ni mogla izložiti za Rotterdam namenjenega blaga.

Dr. Dionizij Nyaradi imenovan upraviteljem križevske škočije.

ZAGREB 22. (Kor.) Uradni list objavlja Najvišji odlok, vsled katerega se uprava križevske škočijske temporalij izročila dr. Dioniziju Nyaradi, kot od papeža s priznanjem cesarja imenovanemu upravitelju škočije. Dr. Nyaradi prevzame torej od škofa Julija Drohobocky-ja pravico odločati in razpolagati glede dohodkov škočije.

Dobava železniških prečnic za c. kr. državne železnice.

DUNAJ 22. Na prošnjo več zainteresovanih se rok, ki je bil pred kratkim za odjavo ponudb glede dobave prečnic in pa drugaz za gradnjo mostov potrebnega posebnega lesa določena na 1. septembra t. l. preloži na 21. decembra t. l. Istočasno se v ponudbenih vzorcih določeni dobavni roki podaljšajo za dva meseca. Daljših rokov pa ni možno dovoliti.

Slabo stanje bolniških blagajn.

DUNAJ 22. (Kor.) Ministrstvo za notranje zadeve je naslovilo na politične deželne oblasti naredbo, v kateri se naznana, da se v ministrstvu za notranje zadeve bavijo z vprašanjem, kako bi se dalo bolniškim blagajnam, ki so vsled vojne zelo prizadete, pomagati. Politične oblasti se vsled tega posebno opozarjajo na to, da naj blagajne omeje svoja izplačila ter iztirjajo prispevke.

Kneza Viljema otroci na potu v Monakovo.

DRAČ, 21. (Kor.) (Zakasnelo došlo.) Zjutraj se vkrcajo tu otroci albanskega kneza Viljema, da odpotujejo preko Brindisija v Monakovo na Bavarsko.

Za olajšanje položaja ruskih podanikov v Nemčiji.

BERLIN, 23. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Da se odpravi težavni položaj, v katerem se nahajajo časno v Nemčiji se mučeči ruski podaniki, sta bila danes v prostorih nemške banke v prisotnosti zastopnikov pristojnih državnih in deželnih oblastnih, sestavljena dva iz Nemcev in Rusov obstoječa komiteja. En odbor bo med boljše situiranimi ruskimi podaniki v Nemčiji zbiral darove, drugi pa iz zbranih darov podpiral ubožnejše Ruse.

Predsednik ruskega državnega sveta umrl.

PETROGRAD, 23. (Kor.) Preko Berlina se poroča: Predsednik ruskega državnega sveta, Akimov, je umrl.

Določbe glede izterjanja zakonitih ali pogodbenih obresti od zapadlih terjatev.

DUNAJ, 23. (Kor.) Pravosodno ministrstvo je naslovilo na sodišča naslednji odlok (Odlok ministrstva za pravosodje z dne 22. avgusta 1914 št. 28336):

Ministrstvu za pravosodje se je predložilo vprašanje, ako se lahko terjajo za denarno terjatev, ki je nastala pred 1. avgustom t. l. namesto nižjih pogodbenih obresti, višje postavne obresti in to v slučaju, če se iz odpoved terjatve zgodila v času med 1. avgustom in 30. septembrom 1914 in če je treba to odpoved obravnavati po § 11 cesarske naredbe z dne 13. avgusta 1914, drž. zak. št. 216 tako, kakor da bi bila storjena dne 1. oktobra. Ne da bi se ministrstvo za pravosodje hotelo vtikati v ukrepe pravosodja, si imenovano ministrstvo usvoja na stavljeno riu vprašanje sledeče odgovoriti:

§ 9 cesarske naredbe določa, da je za čas, za kateri se plačilo podaljšane roka odmakne, treba plačati postavne, ali pa vsled pogodbe zapadle višje obresti. Podaljšanje roka se pa dovoli le za one denarne terjatve v smislu § 11 cesarske naredbe, ki so zapadle že pred 1. avgustom, ali ki so pred tem dnevom nastali in ki zapadejo med 1. avgustom in 30. septembrom.

Predpogoj za podaljšanje roka in vsled tega tudi dolžnost za plačilo višjih postavnih, namesto pogodbenih obresti tvori torej obstoj zapadle terjatve. Terjatev pa ni zapadla, in tudi ne more zapasti pred 30. septembrom, ako se povračilo zahteva lahko šele po prejšnjem opominu in ako odpoved pred 1. oktobrom nima veljave. Tudi o tem so bila različna mnenja, ako veljajo določbe § 11 cesarske naredbe preko odložitve veljavnosti med 1. avgustom in 30. septembrom storjene odpovedi

tudi za odpovedi zneskov in terjatev v tekočem računu ali od vloge proti vložni knjižici, ako odpovedani znesek ni višji, nego svota, ki je po § 3 in 4 od določil za podaljšanje roka izvezeta, ako dvignenje po dogovoru ali poslovnem redu ni dopustno takoj, temveč šele potem, če je prej sledila odpoved.

Po mnenju justičnega ministrstva v tem slučaju ne nastopi odložitve veljavne odpovedi, kajti § 11 cesarske naredbe se nanaša samo na one denarne terjatve, za katere se lahko uporabi ta naredba, osebno njen bistveni del, vsled katerega se dovoljuje podaljšanje roka za denarne terjatve. V § 3 in 4 se izrecno določa, da se naredba glede podaljšanja roka ne nanaša na dvignjenje gotovih zneskov iz terjatev v tekočem računu in pa na vloge na vložno knjižico. Torej se mora računati pri odpovedi takih zneskov potek odpovednega roka od dneva podane odpovedi, ne pa šele od 1. oktobra naprej.

Tudi bi ne bilo mogoče uvideti, zakaj bi na primer dvignjenje zneska 200 kron iz hranilne knjižice, ako za dvignjenje takih zneskov ni dogovorjen odpovedni rok, bilo v interesu upnika takoj mogoče in dopustljivo, medtem ko naj bi bila v obratnem slučaju, ako je namreč rok za odpoved določen, veljavnost odpovedi tega zneska odmaknjena šele na dan 1. oktobra.

F. L. Tuma. S Samotnega brega.

Spremljajoči pojavi strokovne organizacije.

Tako se je razvila popolnoma naravno misel, da bi bilo vsega uvaževanja vredno in velike koristi, če bi taki odseki povsodi obstajali, ker bi bilo z njih pomočjo omogočeno, spraviti se na mirnejši način s svojimi nasprotnikom, nego s stavko ali z lokavti.

Po svojem značaju je mogoče posredovalni komite tako, da skuša spraviti oba protivnika do poštenega dogovora, ali pa izreče razsodbo v zadevi njihju spora, ne oziraje se na ostalo njih mnenje.

Oba načina imasta namen, da se vso zadevo potom konstatirana in uvaževanja medsebojne gospodarske moči in interesov spravi do tistega zaključka, ki bi bil drugače mogoče šele po dolgi in občutni gospodarski kakor socialni krizi. Za delojemalce je gospodarsko vprašanje vedno tudi socialno; za delodajalca le izjemoma.

Taka intervencija je mogoča samo tam, kjer sta oba kontrahenta združena v močne zveze. Ne samo močne po številu in po kapitalu, ampak predvsem močne v vprašani disciplini. Izkusnje v Angliji in v tiskarskem obrtu v Nemčiji so pokazale, da je bila intervencija v gornjem smislu uspešna šele tedaj, kadar ste obe organizaciji mogli svoje člane, eventualno z občutno denarno globo ali z grožnjo izključitve, prisiliti, da se sklenjene pogodbe resnično držé.

Dogovorni urad je ravno tako angleška institucija, kakor so bile doslej tu omenjene malodane vse. Iz Anglije je našel pot po ostalem svetu.

Boards of conciliation and arbitrator (izg. Bords of kensilijéšén end arbitréšén — odbori za sporazum in dogovor) so se pričeli razvijati proti k acu minulega stoletja. Tudi oblast je izdelala za nje gotove predpise in določila (1872/89/96). V začetku je bilo urejeno tako, da je odbor pričel posloovati le tedaj, če ga je kdo izmed kontrahentov izrecno naprosil v to. Če sta izjavila pričetkom pogajanj oba kontrahenta, da se hoteta odboru podvreči, potem sta bila tudi prisiljena, da se ravnata po njegovem sklepu. Z zadnjim zakonom (1896) je naročila angleška vlada v prvi vrsti trgovskemu ministrstvu, da naj v vsak pojav medsebojnega spora med delodajalcem in delojemalcem takoj poseže in sicer v svoji lastnosti kot javen org-n. Predvsem je naloga trgovskega ministrstva.

- 1. da poišče vzrok spora,
2. da si prizadeva po vsej svoji moči, da pod svojim predsedstvom, ali pod vodstvom kake druge odlične osebe zbere oba nasprotnika in ju skuša pridobiti za mirn sporazum,
3. da na predlog enega ali obeh kontrahentov imenuje »posredovalca« (conciliator kensilijétér) ali »posredovalni odbor« (Board of conciliation).

Naslednjega dne po tej denunciaciji, ko so se vršili ravnokar povedani dogodki, so prišli agenti tajne policije preoblečeni v poštene meščane in obozorili do zob, v »rdečo pivnico« ter so zahtevali pijače.

Pod neko poljubno pretvezo so odstranili dekile, se polastili Sauvageona, ki ni slutil nič hudega, in ko so ga zavlekli v hišno klet, so grozili, da porabijo natezalnico, ako ne izpove odkrito vsega.

Nesrečni Sauvageon se ni mogel upirati taki grožnji. Odgovorjal je tresoč se, vendar pa z največjo odkritostjo na vsa predložena vprašanja in je priobčil tem pseudozasledovalcem policije, da so lvel Macquart, baron Roland, de Lascars in vicomte Cavaroc ena in ista oseba.

Po tem važnem priznanju so Sauvageona navidezno izpustili na svobodo. Veleli so mu, naj zopet nastopi svoje mesto v pivnici in naj stráže prihajajočim gostom kakor po navadi. Vendar se je precej opazalo, kako ga eden tajnih agentov ne pušča iz vidja, da mu ob prvi iskreni besedi, pri prvi sumljivi kretnji požene kroglo v glavo.

Tako je minul st. li del dneva. Na vse strani so bili razposilani ukazi po zanesljivih selih. Dve uri po nastopu teme so orožniške brigade, stacionirane po okolici na oet do

4. da imenuje posebnega sodnika, ako se zadovoljita s tem oba dela,
5. da skuša uvesti dogovorne urade povsodi tam, kjer takih do sedaj še ni.

Do novega leta 1904 je obstajalo v vsej deželi 93 takih dogovornih uradov. Vspheh sicer ni bil prevelik: med 1900 in 1903 so na vsakih sto sporov dosegli komaj sedem vspehov.

Temu se ne smemo preveč čuditi. Vsa institucija je organizirana tako, da je nje vspeh odvisen edino od dobre volje obeh spornih strani. Kolikokrat pa je d biti na obeh straneh dobro voljo? Drugače bi prišlo gotovo manjkart do stavek in lokavtov.

Za Anglijo je dobila to »uradno institucijo« privatnega značaja» Nemčija 1890, Francija 1892. V obeh državah ima odbor pravico publicirati svoje razsodbo in primerno izjavo kot priloženo pojasnilo. Objavljenje ni brez namena: moralen pritisk na tistega, ki ni hotel ničesar ali vsaj zelo malo odjenjati.

Nemški dogovorni uradi imajo to slabost da prepovedujejo s strani kontrahentov vsako vdeležbo. Posledica te prepovedi ne more biti druga nego pomanjkanje prave informacije in pravega izvedenca v kritičnem vprašanju; še manj mja je mogoče sestaviti pogodbo, ki naj bi veljala za bodočnost. Kako moreta v železniškarskem konfliktu uspešno odločevati prisednika, ki sta po svojem poklicu pek ali krojač? Udeležba se strani obeh kontrahentov je prva zahteva, če je resno misliti na vspeh. Če pregledamo nemško statistiko med 1902 in 1904, vidimo, kako težko nalogo stavlja vlada takim odborom; ponajveč si niti kakega končnega mnenja niso mogli napraviti. (Pride se).

Domače vesti.

Prvi prihod ranjencev v Trst. Že včeraj se je v Trstu pričakovalo Lloydovega parnika »Elektra« ki ima prinesli v Trst več ranjencev z bojišča. A »Elektra« ni včeraj dospel. Pričakuje se ga z vsjo gotovostjo za danes.

Zločin javnega nasilstva potom izsiljevanja. Gospa Alojzija Capra stanujoča v ulici Conti št. 2 je bila naročila mizarju 35-letnemu Severinu Michelisu, ki je doma iz Marjana v Furlaniji in stanuje tu v ulici Majolica št. 8, naj jej očisti in polira vse pohištvo ter se je žnjim zmenila, da mu bo dala za to delo 60 kron. Ker je pa Michelis rekel, da m ra, prej kakor njeno pohištvo, polirati svoj žledec, mu je gospa Capra dala 11 kron predjuma. Seveda si je šel nato Michelis s temi kronami, kakor je bil sicer sam povedal, polirati žledec: poliral si ga je pa z dalmatinskim vinom. In šele potem, ko je imel žledec tako poliran, da so to občutili celo njegovi možgani, je šel Michelis polirat pohištvo gospe Capre. A komaj je bil izvršil nekoliko tega dela — in še to jako slabo — je že zahteval od imenovane gospe, naj mu izplača še 5 starih 49 kron. Ker mu pa gospa, ko je videla, da ni še izvršil svojega dela, ni hotela plačati dogovorjen znesek, ji je Michelis pomolil obe pesti pod nos in ji zagrozil, da, če mu ne plača, ji tako polira obraz, da je ne bo več spoznati, mu je morala gospa, prestrašena po tej grožnji izplačati zahtevano svoto. Ta strah je pa na gospo tako vplival, da je bila potem tri dni v postelji. Med tem je gospa prijavila dogodek policiji in ta je podjetnega Michelisa aretirala.

Poskus tatvine z vlomom. Neki redar je prednočnim zasail na delu dva »poštenjaka«, ki sta hotela v jest-nsko trgovino gospoda Antona Silvestrija v ulici Sv. Lazarja št. 6. Ker je pa bila trgovina tedaj zaprta — bila je namreč komaj tretja ura popolnoči — in ker nista imela »poštenjaka« časa čakati, da bi gospod Silvestri prišel odpret, sta se kar sama spravila nad ključavnico in skušala priti jej do živega s pomočjo vetrihov. In bila bi tudi vspeja in prišla v trgovino, da jima ni redar pokvaril tega veselja: ko sta namreč zagledala redarja, sta skušala oba pobegniti, a dočim se je enemu posrečilo, da je odnesel zdrave pete, je drugi občital v redarjevem objemu. Redar je potem tega poslednjega seveda najvljudneje povabil na policijo, kjer so dognali, da je ta »poštenjak« 25letni težak Ljudviti Jahn, ki stanuje v ulici Giulia št. 18.

Mlad žepni tat. Ko je šel včeraj zjutraj gospod Peter Roitro, ki stanuje v ulici delle

šest milj, dospel v Bas-Prunet in se ustavile v bi žini »rdeče pivnice«.

Rekvirirali so se čolni in vozila, ležeča v Caillebottejevem izkrčevališču. Vsed izpovedb P tte Poule ja se je sklenilo, zapričeti z operacijami ob 10 zvečer.

Nadejali so se, da najdejo pirate speče v brlogu in da se jih polaste poprej, nego bi mogli prjeti za orožje. Bila je ura četrt pred deseto. Prišel je trenutek dejanja.

Mučen po strahu in grozi je Sauvageon kazal obraz, ki je bil bolj bled in popačen, nego mlitica.

širota si ni delal nikakih iluzij glede svoje bodočnosti. »Ni možno, da bi se zdrav izvil iz tega fatalnega položaja«, je govoril sam sebi. »Dobra moja zvezda se je določilo umaknila slabi zvezdi. Moj stari gospodar bo — prevarjen po videzu — uverjen, da sem jaz vse izdal in mi ne bo prizanašal pred sodniki... nasprotno: obdolževal me bo, kolikor bo le mogel, pogubi me! Izgubljen sem brez milosti in rešitve! Obesijo me, ali pa bom, če bom imel veliko sreče, do kouca življenja veslal na galerah... Ali take sreče pač nimam... pošljejo me naravnost na vislice! O, ti ubogi Sauvageon, v kakovo sršenovo gnezdo si zlezel! Projekt bodi dan, ko si vdrgič prišel v Bougival!«

Beccherie št. 42, po ulici della Punta del Forno, mu je neki še mlečnozobi mladič z drzno kretnjo ukradel iz žepa novčar o, v kateri je bilo 17 kron denarja. Na vpitje okradenega gospoda Petra sta prihitela dva redarja, katerima se je posrečilo ujeti dramega uzmoviča in ga odvesti na policijo. Bil e to komaj 17-letni mornar Nikolaj Flopich, doma iz Rovinja, ki je tu stanoval v ulici delle Mura št. 5.

Vesti iz Gorishe.

Grda laž o gorisškem nadškofu. Iz Gorice: Zakotni italijanski list, ki izhaja pod imenom »Gazzettino Popolare« v Gorici, je v minolem tednu prinesel vest, da se goriski knez in nadškof dr. Sedej misli preseliti v neki gorenjeavstrijski samostan. Namigovalo se je, kakor da bi knez in nadškof moral iti...! To vest je priobčil tudi »Piccolu«, od koder jo je »Edinost« posnela.

Ta vest pomenja grdo in ostudno laž ter veliko lumparijo, ki so jo zagrešili ravno tisti laški krogi v Gorici, ki so prav blizu takozvane irredente. Ti ljudje namenoma spravljajo po časopisju in osebno v svet vesti o tem in onem uglednem Slovencu, da bi ga na ta način kompromitirali. Ljudstvu začena se govoriti in potem se imajo ti Italijani še za zelo patriotične, ko isti sapi kriče »Abbasso i ščavi!« in »Evviva Italia!« Javno je, da tu zadaj deluje laška klika, ki hoče uničiti ugled onih slovenskih oseb, ki so slučajno na prvih mestih. Za to jim ni pregrado nobeno sredstvo. Državno oblast pa prosimo, naj ob času te stroge cenzure gleda tudi na delovanje teh laških tičev ter naj energično zasleduje učitelje takih vesti. Saj oblasti ni vseeno, kako gotova klika med Italijani namenoma razburja Slovence.

NA ZNANJE! NA ZNANJE!

ABADIE-PAPIER

- družba z o. z. DUNAJ & NYTRA javlja:
1) da je izključno le avstro-ogrška družba;
2) da ima svoje tovarne le na Dunaju in v Nytri;
3) da so delavci (nad 400) kakor tudi vodstvo in uradniki avstro-ogrski državljani;
4) da vzdržuje popolni obrat in plačuje delavstvo v času vojne kakor poprej;
5) da plačuje s e d a j polovico tednine družinam v vojno poklicanih delavcev.

ABADIE-PAPIR - Družba z om. z. DUNAJ. NYTRA.

Angelo Vekjet
Trst, ulica dell'Istria št. 72 (čarobla zgornja-Fonzjana)
se priporoča za vsakovrstna KLEPARSKA DELA. Sprejema tudi vse poprave.

Trgovina razne PERUTNINE

v bogati izbiri
Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759
Purani, goske, race, piščanci, štajerski in domači, pouhard. - Divjačina; zajci, erne jerebice, skalo jerebice (kotorni), fazani. Čajno maslo in jajca. Vse po cent da se ni bati nikake konkurence

Shajališče Slovencev je

Gostilna-restavracija, ul. Belvedere št. 37
Izborna v na, kraški teran, vipavsko belo istrsko, provrstno vedno sveže pivo. - Gorka in mrlja jedila. - Vrt in kn glijšče. 10% dobička v narodne namene. Za obilen obič se priporoča Josko Rebec, voditelj.

Novo pogrebno podjetje Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (Telefon št. 14-02)
Prireja pogrebe najrazličnejših razredov, od najenostavnejših z enim konjem do najluksurjoznejših in pompoznih s šestoro konji. Prodaja najrazličnejših mrtvaških predmetov. Velika zaloga voščenih sveč lastnega izdelka. Najsolidnejša in točna postrežba. Najnovejša in moderna pogrebna oprava. Nočna nar čita se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tena št. 31 tel. 1402. CENE ZMERNE. CENE ZMERNE. Zastopstvo s prodajo pogrebni predmetov: J. MRZEK, Opčino št. 190; T. VITEZ, v Nabrižini (tg pri cerkvi); A. JAMSER, pri Orehu (Noghere).

Velikanska zaloga pohištva in tapetarji
Paolo Gastwirth, Trst
ulica S'adlon št. 6 (hiša g'edališča Fentce).
Najbolj ugoden vlr za nakupovanje bodisi glede cen kakor tudi k. Kovostl. Kolosalni lrb r. - Telef. 22-85

Emilia Ceregato
Trst Campo S. Giacomo 2
Priporoča cenjen. občinstvu svojo:
Irgovino pisarniških in solskih potrebščin
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prodajajo se tudi multiveniki v slov. jeziku.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva Aleksander Levi-Minzi
(Tvrda ustanovljena leta 1874).
Trst, ulica Rettori šte. 5
(Piazza Rosario-Palača Marenzi).

Zaloga tu in inozemskih vin, spirita, likerjev in razprodaja na drobno in debelo
Jakob Perhanc
Trst, Via delle Acque št. 6
(Nasproti Caffè Centrale).
Velik izbor francoskega šampanca, peničih dezer-tnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgundev, renskih vin, Mesella in Chianti, Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec silivoc in brinjave. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naroba se takoj izvrši. Razpošila se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco. Razprodaja od pol litra naprej.

MAI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskano besede so računajo enkrat več. - Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Popolen mlin (novi stroj), ki melje dnevne 50 kv. bele in koruzne moke se prod. Proda se tudi slamožrnica in stiskalnica za seno - Acquedotto 61. O-valdeila. 921

Zaloga dalmatinskega vina
FILIP IVANIŠEVIĆ
lastnega pridelka iz Jesenic pri Omislu
ulica Valdirivo 17, tel. 1405. Prodaja na drobno in na debelo. - Gostilne: »All'Adria«, ul. Nuova 13 in gostilna-buffet, Piazza Giuseppeina šte. 7, v katerih toči svoja vina prve vrste.

Avtomobil - Universal
FORD 16-20 HP
Novi modeli 1913
Pomnoženo proizvajanje. Znižanje cen.
4-5 sedežev K 4800; 2 sedeža K 4300 Laudali 6 sedežev 6300. - Popolna oprava Capote s stranskimi zavesami, steklo, pet tventik, generator za acet lenski plin, rog, kilometrski števnik, hit-omer. Cene veljajo za voze prosto voznine in coline v Trstu.
ANTON SKERL
sodajski izvedenec
Trst, Piazza Carlo Goldoni. Telefon 1734. Garage: Via dei Bacchi 18. Telefon 2247.

Dr. PEČNIK
Dr. PETSCHNIGG
TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni S-9 in 2-3 in specialist za kožne in vodne (splošne) bolezni: 114-1 in 7-732

PODLISTEK

Rdeči mlín.

Roman. - Spisal Xavier de Montépin.

Ves iz sebe, na pol blazen je drvel d' Herouville tja ven, a Hector mu je sledil. Citatelji se gotovo spominjajo onega znamenitega večera, ko je Lascars došel v mlín in so se njegovi ljudje ravno pripravili radi stotnikovega naslova. Prevarjan v svoji nadi in vrhu tega razježen na Lascarsa, ker je nekoe grdo postop-l z njim pred sein-skimi pirati, je Patte-Poule, eden prejšnjih Hubertovih poročnikov sklenil, da se bo sijajno maščeval in čakal je le na ugodno priliko za to.

Vso zimo je zasledoval pretveznega lvel Macquarta; razkril je njegove intimne razmere do Sauv-geona, ali marveč do Caillebotteja, lastnika rdeče pivnice, in ko je dos gel gotovost, da Caillebotte pozna resnično osebo lvel Macquarta, podal se je h kriminalnemu poročniku, katerega milost ai je kupil s tem, da mu je razkril tajnost »rdečega mlina«, mu priobčil vse podrobnosti zveze seinških piratov ter mu objubil izročiti mu Caillebotteja in lvel Macouarta.